REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 262. Brașov, Joi 27 Noemvrie (10 Decemvrie) 1908.

Hotărârea congresului socialist

Dnminecă partidul social-democrat din Ungaria a ținut în Budapesta un congres la care au luat parte 102 delegați ai socialiștilor organizați din capitulă și 104 delegați din provincie. Afară de aceaste au fost de față și representanți ai socialiștilor din Austria. Congresul s'a ocupat firește în primul rând de proiectul de reformă electoral al lui Andrassy. Vorbitorii au constatat că reforma proiectată nu va schimba nimic din domnia de classă ce bântue azi în Ungaria și că prin urmare el n'are nici un preț și nu poate fi primit de poporul muncitor. Proletariatul de aceea s'a luptat și se luptă pentru democratisarea dreptului electoral ca să aducă o schimbare temeinică în organizația politică și economică a țărei. Nu conține însă acest proiect nici măcar un punct care să sprijinească aceste așteptări și este o provocare directă la adresa celor desmoșteniți. Partidul social-democrat s'a pus deci în congresul său pe punctul de vedere, că proiectul de retormă electorală al guvernului nu e decât declararea de răsboiu a claselor avute contra poporului muncitor. A hotărât prin urmare congresul, ca drept răspuns la aceasta declarare de răsboiu, muncitorimea să răspundă prin pregătirea grevei generale politice și prin realizarea acestei greve în timpul când comitetul ales va afla de lipsă.

Organele publicistice ale coaliției se ocupă de aceasta hotărâre a congresului socialiștilor, recunoscând că amenințările acestora sunt serioase și discutând deoparte șansele, ce le poate avea încercarea de-a realiza greva generală, de altă parte cumpănind urmările rele și păgubitoare ce le poate avea o astfel de încercare, în fine amenințând pe socialiști cu mobilizarea puterei intregi a autorităților publice și a societății naționale maghiare.

Cea mai revoltătoare — zice „Bud. Hirlap“ este amenințarea congresului social-democrat cu greva generală pe timpul când se va desbate în dietă proiectul de reformă electorală. Conducătorii sociali-democrați, zice, nu mai lucră aici după pofta și pe pielea lor, ci pe pielea mulțimei de muncitori săraci și de treabă maghiari, din gura cărora vor să ia pânea și a căror familii vor să le strâmtoreze, ca, în loc de a trăi cu simbria cinstită a muncei, să recurgă la filerii casselor greviștilor. Poate că vor primi, zice, conducătorii socialiști din Budapesta dela soții de principii din apus, și mai ales dela Austriaci, câteva sute de mii de coroane ca ajutor pentru greva generală. Dar aceasta grevă, cum să știe va costa numai într'o zi multe milioane. Cum vor putea conducătorii să birue cu cerința aceasta de milioane? Ii declară că sunt cu mult mai lipsiți de conștiință decât ca să țină samă de cheltuelile colosale ale răsboiului ce i'au declarat.

La aceste acuzări organul socialist nu rămâne dator cu răspunsul. La afirmarea că nici nu se poate face o grevă generală în Ungaria, el răspunde că istoria politică a timpurilor mai nouă arată, că tocmai acele țări au fost teatrul grevelor mari generale politice, cari se aflau în împrejurări ce samănă mult cu ale noastre. În Svedia și Rusia muncitorii s'au folosit pentru câștigarea drepturilor lor politice de această armă tocmai în împrejurări, cum sunt ale noastre. Se mai zice că ar fi puțini pentru a face o grevă generală, dar înaintea unei mișcări revoluționare nu se poate ști nici odată câți vor fi cu toții la sfârșit și nici nu trebue să fie toți muncitori organizați. Simțul de proletar se deșteaptă în totdeauna și în massele neorganizate.

Cei dela „Bud. Hirlap“ se folosesc și față cu hotărârea congresului socialist de apucătura perfidă de a contesta orice nizuință cinstită principiară pentru drept și dreptate conducătorilor socialiști, pe cari îi declară de simbriași ai nizuințelor dujmane ale Austriacilor, cari prin ațâțarea unei greve generale în Ungaria ar țânti numai a aduce pagube industriei ungare. C'un cuvânt declară toată mișcarea ca urzită și nutrită de către socialiștii din Austria.

Acesta e pentru moment stadiul polemiei ce a provocat'o hotărârea congresului socialist și care culminează în amenințări reciproce.

Din dieta ungară. La finea ședinței de Luni prim-ministrul Wekerle a prezentat dietei proiectul de lege de appropriațiune. Comisiunea financiară dietală va lua în desbatere acest proiect în ședința de mâne și va raporta dietei în ședința de Joi. Dieta va începe apoi desbaterea proiectului în ședința de Sâmbătă.

Dieta n'a ținut eri ședință din cauza sărbătoarei catolice. De azi începând se ține numai câte o ședință de 4 oare la zi. In ședința de astăzi sunt la ordinea zilei câteva proiecte de legi de mai puțină importanță. »Bud. Hirlap« e informat că ministrul Apponyi va prezenta în ședința de astăzi *proiectul de lege privitor la congruă*, care va fi luat în desbatere după votarea proiectului de appropriațiune. După sărbătorile Crăciunului urmează la ordinea zilei desbaterea reformei dării și a proiectului de lege despre anexiune.

Fără îndemnitate! Ziarele maghiare guvernamentale înregistrează cu satisfacțiune faptul că acum s'a întâmplat pentru a doua oară dela 1867, ca guvernul să nu fie silit a cere o indemnitate budgetară și ca budgetul să fie votat de dietă înainte de 1 Ianuarie. Casa magnaților va lua în desbatere proiectul de budget săptămâna viitoare.

Desbaterea budgetului ministeriului de justiție.

— Din dieta ungară. —

In ședința de alaltăeri, Luni, a dietei ungare, d-l dep. Dr. St C. Pop, a rostit un demn și energic discurs la budgetul ministrului de justiție, în care a înșirat plângerile mai de căpetenie ale Românilor pe terenul justiției maghiare îndeosebi cu privire la instituțiunea curților cu jurați. Această parte a discursului, în care dep. Pop a vorbit mai pe larg despre persecuțiunile, cărora este expusă pressa naționalităților din partea procurorilor maghiari, o resumăm în următoarele:

Vorbind despre introducerea curților cu jurați, în ce privește delictele de pressă, oratorul constată că această instituțiune s'a folosit, contrar intențiunilor nobile ale lui Deak, spre oprimarea naționalităților. Dupăce instituțiunea curții cu jurați a fost estinsă și asupra delictelor ordinare, atunci s'a stabilit că acela, care nu cunoaște limba maghiară, nu poate fi jurat. Și astfel se întâmplă, că în ținuturile locuite de naționalități se țin astfel de pertractări, la cari nici jurații, dar nici judecătorii nu înțeleg pe acuzat. E drept, că se folosesc tălmaci, dar aceștia sunt de regulă simplii scriitori, cari în numeroase cazuri tălmăcesc greșit fasiunile acuzaților. In genere instituțiunea curților cu jurați nu e agreată în Ungaria, căci nimeni nu o iubește, nici juratul, nici chiar judecătorul, dar nici însuși ministrul. Nimeni nu mă va desminți, când constat, că nu există un singur cetățean în Ungaria, care să-și împlinească cu plăcere mandatul de jurat. Din contră fiecare caută să scape de această sarcină. Din cauza aceasta instituțiunea curților cu jurați, care e costisitoare și care nu aduce nici un folos justiției, *ar trebui ștearsă*. (Pentru dovedirea afirmațiunilor sale, oratorul aduce numeroase exemple din propria sa praxă.)

Dep. Dr. St. *Pop* trece apoi la activitatea curților cu jurați în cestiunea proceselor politice de pressă și constată că ea stă direct și esclusiv în serviciul persecuțiunii naționalităților. Vorbește de §. 172, care e atât de elastic, încât fiecare și-l esplică, precum vrea, și reamintește vremurile, pe când partidul independist era de 30—40 membri și se lupta în contra acestui nenorocit §. Fiecare din membrii partidului independist s'a sculat atunci, ca un om, în contra §-ului 172. Din acel vechiu partid independist se mai află astăzi în dietă numai un singur membru, bătrânul Iosif Madarasz, care de asemenea a votat contra acestui §. Citează cuvintele rostite pe atunci de bătrânul Mocsary Ludovic, care a prevestit, că acel § se va folosi în contra naționalităților și a cerut ștergerea §-ului Tot atunci dep. Simonyi Ernő vorbind contra §-ului 172 a exclamat: »De o mie de ani locuim aici dimpreună cu nationalitățile, totdeauna ne-am putut înțelege cu ele și ne-am avut cu mult mai bine cu ele, când n'au existat acești §§«. (Aprobări în centru).

Profeția lui Mocsary s'a realizat. Astăzi acel § se folosește exclusiv în con-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Zări din univers.

— Comete în 1908. —

— De ce comete? Și nu cometă? Ori sunt mai multe?

— Cât pești în apă, după vorba lui Kepler.

— Apoi de ce le vedem așa de rar?

— Find-că nu ne ajută agerimea ochilor. Astronomii însă, înarmați cu refractore, telescoape și aparate astro-fotografice, le zăresc mai des. Astfel:

în 1905 au zărit 4 comete,
» 1906 » » 8 »
» 1907 » » 5 »
» 1908 » » 4 »

până în ziua de 29 Septemvrie.

Adevărat, că numărul cometelor strălucitoare este foarte mic.

Cu toată frecvența acestor corpuri misterioase, descoperirea lor reclamă multă pacientă. Mai de demult ori cine avea un ochian cât de modest, era răsplătit totdeauna în urma nopților, ce le petrecea căutând. Messier a descoperit 25 comete, cu un ochian foarte mic. Carolina Herschel tot așa.

Azi e mai greu. Bunăoară prin August și Septemvrie curent, eu am examinat destul constelația Girafei și a lui Cefeu, în deosebi variabila δ (Delta) și curenții de stele din această din urmă, fără să fi zărit misterioasa cometă, surprinsă de Morehouse, cu ajutorul fotografiei, la observatorul Yerkes, în 1 Septemvrie [1]) Denning, unul din cei mai îndemănatici și norocoși »vânători de comete« ai timpului nou, spune, că după fie-care cometă, descoperită de dânsul, a căutat câte 120 oare.

Căutarea se face cu ochiane speciale, numite »căutătoare de comete«, cari întrunesc o mare intensitate luminoasă cu câmp vast de vedere. Apoi urmează o divisiune a muncii. Ceriul se împarte în zone, cum fac Americanii, luând fie-care observator câte una. Respectivul o examinează sistematic, până ce zărește ceva obiect suspect, adecă nebulos. Ceea ce se întâmplă relativ des, căci pe ceriu sunt mai multe mii de nebuloase. Cu toate asemănările externe, deosebirea între comete și nebuloase e analogă cu deosebirea dintre planete și stele. Nebuloasele își mențin aceeași poziție față de stelele încunjurătoare, pe când cometele se deplasează mai zornic sau mai încet Când se constată că obiectul zărit nu e o astfel de nebuloasă, i-se desemnează poziția pe o hartă siderală și se examinează cu instrumente mai puternice, determinându-i-se deplasarea cu măsurări precise. Descoperirea și determinarea posiției astăzi se face mai comod și mai esact cu ajutorul fotografiei. Primul resultat se depeșează imediat, în scriere cifrată, acceptată de toți astronomii globului, la Centrala pentru telegramele astronomice în Kiel. — De aici știrea se comunică momentan tuturor aderenților. Organizarea comunicației astronomice internaționale e în adevăr exemplară. Dacă se face vre-o descoperire importantă la ceva Observatoriu bine organizat, în ziua următoare au deja toate Observatoarele, cari contribuesc relativ puțin la întreținerea Centralei, informatiile principale asupra descoperirei și pot regăsi fără nici o greutate, d. e. vreo cometă semnalată dacă forța optică a instrumentului disponibil e suficientă. Dacă nu s'ar fi întemeiat Institutul, multe comete importante ar rămânea fără observații suficiente, dispărând imediat după descoperire. Căci la Observatoriul, unde s'a făcut descoperirea, pot să fie curmate observațiile din cauza timpului ploios iar până când ar ajunge comunicațiile epistolare în alte locuri, cometa, a cărei orbită nu a putut fi calculată, poate să dispară din vedere«. (W. W. Meyer).

* * *

Excentricitatea este un semn distinctiv caracteristic al cometelor. Calea lor nu se află în brâul zodiacului, ci în toate direcțiile posibile.

E bine să amintim măcar atâta din geometrie, că orbită cu excentritatea 0 (zero) e cerc;

orbite cu excentritatea 0—1 sunt elipse;

orbite cu excentritatea mai mare sunt parabole și iperbole.

Cometele aleargă pe căi eliptice, în care caz revin periodic la Soare. (Acesta se află în focarul elipsei)

Sau aleargă pe căi parabolice și iperbolice. în cari cazuri vin din infinit și se întorc în infinit. Indeosebi cometele cu orbite iperbolice sunt mesagerele infinitului.

---

[1]) Adevărat că instrumentele mele abia străbat la mărimea 8, pe când cometa era de mărimea 9 în momentul descoperirei.

tra naționalităților și în timpul mai nou și în contra socialiștilor, deși s'a spus atunci de către ministrul de pe vremuri, spre liniștirea partidului independist, că §. 172 va fi aplicat cu mare băgare de samă »*cum grano salis*« și că nici în cazul acela nu se va pedepsi critica, dacă ea va fi nedreaptă și scrisă cu ură, ci §-ul va fi aplicat numai atunci, dacă va avea efect distrugător vizibil.

Ce se întâmplă însă astăzi? Astăzi, când în fruntea resortului justiției stă un independist — pot constata că sub nici un alt guvern din trecut nu se întâmplă atâtea procese de pressă și persecuțiuni politice.

Rath Endre: N'au fost în trecut așa de mulți »agitatori«!

Șt. Pop: Expresiunea aceasta este deasemenea foarte elastică. Pe fiece om, care nu-ți e pe plac, îl poți numi agitator! (Sgomot)... Ce splendide vorbiri au ținut pe vremuri independiștii în contra acestui §! Atunci dep. Csemegi le-a răspuns următoarele: »Radicalizmul, (arătând spre independiști) e de astfel de natură, că nu vede piedeci și pericole când e în opoziție, când însă ajunge la putere, se va folosi în cea mai mare măsură de dispozițiuni opresive preventive și va tiraniza«. La auzul acestor cuvinte independiștii au protestat cu cea mai mare energie, iar astăzi, sunt constrâns a constata, că ceeace a zis pe vremuri Csemegi, s'a împlinit cu vârf. Oratorul face apoi o statistică a pedepselor dictate ziariștilor, cari în anul acesta și-a ajuns culmea și exclamă: »Dacă se va continua mai departe astfel, atunci pedepsele dictate în acest an, într'un singur an, vor ajunge la 200 ani închisoare și vreo 100,000 cor. amende în bani«!

Această constatare e foarte tristă și dureroasă, îndeosebi dacă vedem că în Ungaria dominează stări pacinice și că nu s'a întâmplat încă, ca vreun guvern sau vreo autoritate să fie încunoștiințată, că s'ar fi atins unui magyar-ember vreun păr în urma »agitațiunilor“ din partea naționalităților.

Dep. *Pop* arată apoi cu exemple: ce se cvalifică în Ungaria drept agitație și zice: Ceea ce se întâmplă în Praga, aceea e de fapt agitație, dar dacă un ziarist scrie în contra unui solgăbirău sau în contra unei dispozițiuni a guvernului, aceasta nu poate fi »agitație«. Dar la noi ce se întâmplă! Solgăbirăul e privit — așa a spus doar însuși ministrul — ca sentinela ideii de stat maghiar și prin urmare, dacă se scrie ceva în contra d-lui solgăbirău — e »agitație« contra maghiarilor. Astfel aplicată legea, poate fi închis fie-care cetățean. Asupra redacțiunilor ziarelor românești s'a decretat astăzi formal starea de asediu. Dacă mă duc la judecătoria din Arad, mă întâlnesc acolo esclusiv cu ziariști români, cari sunt ascultați. Dacă Björnson scrie ceva, și cele scrise le reproduce »Neue Fr. Presse« sau »Pester Lloyd«, nu li se întâmplă nimic, dacă însă cele scrise de Björnson le reproduce un ziar românesc, atunci e bucluc. Oratorul arată apoi cum ziariștii români sunt ridicați din pat în miezul nopții și duși la judecător. In modul acesta nu se poate restabili dragostea și înțelegerea între popoarele țării. Nu-mi pot imagina un mai mare martiragiu, de cât ca să mergi ca ziarist naționalist la curtea cu jurați. In cazul acesta ziarele maghiare ațâță opinia publică, că iată, mâne se prezentă în orașul nostru un periculos anti-maghiar, care are să dea samă de faptele sale mizerabile. Bietul jurat cetește aceste și ațâțat în sufletul său merge la pertractare. De altă parte procurorul presentă pe acuzat în aceleași culori — prin urmare soartea acestuia e pecetluită.

Dep. Pop declară de încheiere, că nu primește budgetul.

Un meeting naționalist s'a ținut Duminecă în *Curtea de Argeș* sub prezidiul d-lui V. Ioanin. S'a votat o moțiune, în care se protestează în contra persecuțiunilor, cărora sunt expuși Românii din Ungaria și în contra robiei economice, ce se proiectează în contra României.

Vorbirea de liniștire a lui Bülow.

Cancelarul german a ținut în ședința de Luni a parlamentului german un discurs memorabil asupra situațiunei și a crizei din Balcani, pe care nepermițându ne spațiul a-l reda în toată extenziunea, voim să-l schițăm arătând afirmațiile și declarațiile cele mai importante ce le cuprinde.

Bülow vrea pacea pe care o vrea întreg poporul german, despre care zicea odinioară Bismark, că nu vrea să periciteze nici măcar oasele unui singur Pomeranian din cauza cestiunilor orientale. Bülow mai are conștiința, că stă în fruntea trebilor din afară ale unui stat, care e destul de tare pentru a face ca în impre-jurările de față să fie mai grea cumpăna păcii. A vorbit dar ca unul care știe să aprecieze situațiunea și este în măsură să cunoască starea cumpenii în mijlocul contrastelor de interese diferite ale statelor mari și mici. De aceea satisfăcând totodată dorinței proprii, vine și zice către țară și lume: n'avem să ne neliniștim prea mult, căci sperăm firm că pacea europeană nu va fi turburată: „*fiind-că aceia cari ar avea înclinarea de a o turbura sunt prea slabi, iar aceia cari ar putea-o turbura, n'au cauză de a voi aceasta*«. Această declarațiune o face cancelarul tocmai la încheierea vorbirei sale, după-ce a vorbit despre toate, despre situația în Turcia, despre raportul cu Austro-Ungaria și Rusia, despre Italia și Austro-Ungaria, despre Franța și Anglia.

Vorbind despre cele petrecute în Turcia, cancelarul a afirmat, că mișcarea revoluționară de acolo, care a adus la cârmă pe junii Turci, a stors stima și simpatia întregei lumi civilizate. Junii Turci cu cari a convenit i-au insuflat mare stimă, ci nu sunt utopiști, ci sunt patrioți. Este greșit ce se zice că Germania ar fi contrară mișcării de reforme constituționale din Turcia, dorința ei este ca Turcia să rămână tare înlăuntru și sănătoasă. Recunoaște că anexiunea Bosniei și declararea independenței Bulgariei au provocat o vie mișcare în Balcani, care dă mult de lucru diplomației europene. Germania în apărarea intereselor sale a fost în clar în două privințe. Intâi, că trebue să lase întâietatea în jocul diplomației altor puteri, cari sunt mai de aproape interesate în Orient, unde Germania are numai interese economice; al doilea punct asupra căruia Bülow n'a dubitat nici un moment a fost, zice, credința către Austro-Ungaria aliată. Despre timpul și forma anexiunei cabinetul german a fost înștiințat cam deodată cu cel italian și rusesc fără de a lua aceasta în nume de rău cabinetului vienez, care bine a facut că a procedat independent în o cestiune de viață pentru sine. Noi, zice Bülow, n'am întârziat de a sprijini după putință interesele Austro-Ungariei și am dat totodată și ministrului de externe rusesc Isvolsky să cunoască că în cestiunea conferenței nu ne-am putea despărți de Austro-Ungaria, l'am mai asigurat pe acesta că politica germană nu e de loc îndreptată contra Rusiei, iar Isvolski ne-a asigurat că nu există nici un fel de înțelegere fățișă ori secretă ruso-engleză, care s'ar îndrepta în contra intereselor germane.

In ce privește Italia d-l de Bülow e de părere că interesele proprii ale ei o împinge la o atitudine mijlocitoare. E de firma credință că va fi posibil a se aplana contrastul ce s'a arătat în timpul din urmă între Austro-Ungaria și Italia și e convins că Italia are un mare interes să fie aliată ca cu Germania și cu Austro-Ungaria. Contele Nigra, școlarul lui Cavour, a zis pe la 1902 sau 1903 către el (Bülow): „*Italia nu poate fi cu Austria decât sau aliată sau dușmănită*“. Crede că aceia nu sunt amicii Italiei, cari o sfătuesc la aventuri cari pot compromite marele viitor și îmbucurătoarea desvoltare a țării.

Incât pentru *Francia* Bülow sperează că în cestiunea marocană va fi posibil a ajunge cu ea în toate punctele la o înțelegere, după ce și incidentul dela Casablanca a fost predat unui tribunal de arbitri. E îmbucărător, zice, că *desvoltarea cestiunei orientale* nu numai că n'a produs contraste, dar a oferit *puncte de atingere* între politica germană și politica franceză.

Amintind *escesele din Praga*, zice, că guvernul german a făcut pașii necesari spre a constata dacă și cum au parte la ele și supuși germani — încolo Germania *nu se amestecă în certele unei țări străine*..

Vorbind de *Anglia* zice că *între aceasta și Germania nu există o luptă de concurență în Constantinopol*; dacă politica engleză e acum foarte pretinească față cu Turcia, Germanii se bucură, căci voiește o Turcie tare și sănătoasă. Se alătură la ce au zis miniștrii englezi, despre bunăvoința reciprocă între Germania și Anglia și că o conferință europeană asupra cestiunilor balcanice va avea un efect liniștitor; apoi încheie cu cuvintele citate mai sus, esprimând speranța, că pacea nu va fi turburată.

Din Maramureș.

I.

Viața bisericească și clerul.

(Urmare.)

Faima »Canaanului popesc« atrase o mulțime de Oșeni (Sătmăreni—Ugoceni), pe cari i-a adus farmecul unei vieți îmbelșugate. S'au încuscrit cu ai »noștrii« și s'au făcut o aghiazmă și un pământ. In timpul mai nou (1870—8) i-a adus legătura familiară cu vicariul Tit Bud. Mulți dintre aceștia (Doroșenii spre exemplu) sunt pentru Maramurăș un câștig intelectual și mai ales moral, că au știut face opoziție spiritului și tradiției rutene de păstorire din bătrâni. Cei mai mulți s'au împăcat cu »situația« de acasă; cu administrația »cinstită«, cu jidanul »inofensiv« și cu »frații« domni. S'au bucurat, că pot trăi, că-și pot »administra“ bisericuța cum ar administra a »dughiană«; însemnând la răvaș sporul în »suflete«, a vinde ceremoniile după învoială (mai ales că poporul prinse veste despre »tarifa« dată de Episcopul Pavel!) împărtășiau tainele, curentau postul de dascăl. Iuau parte odată la an la examenul școalei confesionale ca directori și tot atunci își înaintau socotelile protopopului »între pahare«. La școala statului dădeau regulat oarele plătite. Cu trebuințele școalei și cu regularea plății dascălului prevăzută de lege numai până la anumit grad se interesau, ca să nu atingă senzibilitatea boerilor conservativi, mâncați de procese și biruri grele.

Le lipsea curajul să înceapă ceva, căci îi stăpânea »voința poporului« cu care la instalare au întrat în învoială. Deși ajungeau la administrarea parohiilor prin protecția din »centru«, la instalare se învoiau cu credincioșii la »popiștină«, care de casă era 4 coroane, 2 zile de lucru, »clejia« și stolele după »învoială«. Cei mai mulți nu au economisat »Clejia« prețioasă de fân de munte și pământurile mai îndepărtate le-au schimbat cu cantorul, cu curatorul, căci »nu se plătește să umbli cu canta cu lapte la lucru«. Ba le dădeau »curatorului« în cinste, sau le instăpâneau vecinii, cari aveau lipsă de ele, văzând, că popa nu le lucră. Nici nu aveau lipsă, puteau trăi cinstit din stole. Pe la 1880 era așa de mare năzuința de a ajunge la parohie în Maramurăș, încât feciorii de țăran eșiți din gimnaziu nu mai erau primiți la »teologie« în Gherla. Puținii, câți au fost eșiți din Gherla, s'au încuscrit cu Oșenii Vicarului, iar la parohie au ajuns pe calea »învoelii« cu poporul încât privește popiștina s'a făgăduinței, că vor repeta păcatele trecutului, vor clădi biserici și școale. Au mobilizat poporul »în deputație« la Gherla. S'au ajuns scopul. Peste voința cezară a absolutizmului din »centru«, a ajuns voința Maj. Sale a poporului la prepotență.

In altă formă triumfase de mult, când pe popii netrebnici, i-a izgonit cu sila sau au silit pe episcopi să-i mazileze. Astfel au izgonit Călineștenii popa în periodul rutean, iar în Biserica-albă au silit să-l mute, în Săcel și Dragomirești s'a răsculat și a trecut la »neunire«. Biserica din Maramurăș în 250 de ani a făcut progresul racului; iară a ajuns la *neunire*.

* * *

Trecerea la »neunire« e revoluție națională-socială, care a pornit dela popor fără agitatori; e nutrită de »simțul de rasă și instinctul de conservare« despre care poporul român a dat nu odată proba focului. In Săcel n'au voit să primească popa trimis de Gherla, au închis biserica și au pecetluit'o. Autoritatea supremă a bisericei în loc să împlinească cererea poporului, a aflat de bine a se rezima pe autoritatea baionetului »administrației«, care numai în urma unor jertfe naționale românești a fost în poziția binevoitoare de a-și da concursul solgăbiraelor, procurorilor și a jandarmilor. Mulți vorbesc despre oareși careva pact cu fișpanul Rosner Ervin, în care s'ar obliga administratorii bisericești, că asigură cercul electoral Vișăul de sus pentru »Unguri« și nu pun piedici intențiunilor culturale ale statului. Deși în public n'a ajuns pactul, dar ținuta vicariului Tit Bud și a canonicului Dr. Petru Fabian și mai ales corteșirea lor cu ocaziunea alegerilor din urmă — întăresc svonul »pactului«. (Despre corteșire s'a scris în »Gazeta de Dumineca« din 20 Mai 1906 nr. 19.) Gendarmii, solgăbirăii au terorizat. Procurorul a închis mai mulți țărani, tribunalul i-a judecat »pentru panslavism«.

In ăst mod le-a succes să oprească mișcarea, la care se consolidase apa Vișăului s'a Izoi. Intențiunea de a trece la neunire poporul nu o manifestă sgomotos, dar așteaptă ocaziunea, rabdă. Pe câți nu i-a știut răpi cu sine mișcarea, sau i-a lăsat reci, procedura superiorilor bisericești i-a înstrăinat de gr. catolicism. Au văzut, ceea ce nu au presupus, biserica în tabăra »domnilor«. Au văzut mijloacele de luptă ale adminis rației și în biserică. Au confundat moralul clerului cu al administrației căci »corb la corb nu scoate ochii«. Măsurile acestea au pus clerul în lumina »coteriilor de interesați«, cari se impun cu sila. Cine cunoaște poporul vede că »catolicismul« nu-i *impune*, ci i-se *impune*. Acesta e resultatul lipsei de tactică și a modului de judecată, care caracterisează clerul din Maramurăș.

In »Bpesti Hirlap« și în pressa clericală, au dat signalul de alarmă, că catolicismul în Maramurăș e amenințat de ortodoxism, »patriotismul« de »daco-românism«. N'a trebuit mult să cerșească bunăvoința de sus, nici să se îmbie mult, administrația lui Rosner Ervin i-a primit la sânul proteguitor și de atunci i-a știut menaja »cu mumusul“ ortodoxismului spre cea mai mare bucurie a »maghiarizării« și-a progresului ei în Maramurăș.

Episcopul s'a înscris membru la »Marmarosi Közművelési Egyesület«. A solvit taxa de 100 cor. (Vezi »Nevelés« (Marmarosi Tanügy) anul XYIII nr. 4 p. 81 rubrica XII.) In fruntea »Societății« stă fișpanul baronul Sigismund Perényi, care ne spune despre scopul lui »M. K. E.« tot în acest număr următoarele: »Frumos și patriotic scop sprijinesc aceia, cari ajută această *fermă* a culturei maghiare... Și, că lățirea culturei *naționale maghiare* va răsplăti din belșug pe cei ce s'au însoțit pentru sprijinirea culturei din patrie (hazai kultura) (»Nevelés« p. 73—74) Ex. Sa Ion Szabo v. b. l. t. (consilier intim.) nu are virtutea filantropiei. Cu atât e mai demonstrativă filantropia în Maramurăș, mai ales că pentru scopul »Societății pentru cultura pop. român din Maramurăș«, ca patron al ei, nu a jertfit nici un filer.

Mai încolo ne spune »Nevelés« Nr. 10 pagina 317 și 319, următoarele: »Serbare frumoasă și înălțătoare de suflet a fost în Călinești, în 31 Maiu. Reuniunea învățătorilor gr. cat. români, și-a ținut adunarea anuală în școala din loc, sub președinta vicariului gr. cat. român Tit Bud, la care au luat parte un număr mare de preoți și învățători. Cele petrecute să le fie spre glorie fraților noștri Români, că nici o vorbire cu tendință naționalistă nu s'a auzit, *dar* a răsunat la sfârșitul ședinței pe lângă *intonarea* eminentului patriot (e kiváló hazafias erzésü föpap) Tit Bud »Isten aldd

---

Cele cu orbite parabolice pot fi ușor capturate de corpurile sistemelor solare și transformate în comete periodice.

Iată cele periodice, mișcându-se pe căi eliptice:

Nr	Numele cometei		Revol. siderală în ani	Distanța în perihel	Distanța în aphel	Escentricitatea
1	Encke		3.299	0.3386	4.0932	0.8472
2	Tempel II		5.279	1·3879	4 6755	0·5422
3	Brorsen		5.456	0·5878	5·6104	0.8103
4	Tempel-Swift		5.678	1·1516	5·2139	0·6382
5	Winnecke		5.828	0 9234	5·5538	0·7149
6	De Vico-Swift		6.400	1·6696	5·2248	0·5157
7	Tempel I		6.538	2·0911	4·9020	0.4019
8	Finlaj		6.556	0·9694	6·0362	0·7232
9	D'Arrest		6.686	1·3270	5·7714	0·6261
10	Biela	nucleu 1	6.692	0·8792	6.2229	0·7524
		nucleu 2	6.693	0·8792	6·2240	0·7525
11	Wolf		6.823	1·5953	5·5993	0·5565
12	Holmes		6.874	2·1281	5·1023	0·4113
13	Brooks		7.101	1.9589	5.4302	0·4698
14	Faye		7.390	1.6497	5.9380	0 5652
15	Tuttle		13·667	1·0191	10·4133	0·8217
16	Pans-Brooks		71.56	0 7757	33·6980	0·9550
17	Helbers		72.65	1·1991	33 6234	0 9311
18	Halley		76.08	0·6871	35·2238	0·9617

Când vom aminti, că planetele principale:

Mercur	are	distanța	0.3871	dela	Soare
Venus	»	»	0.7233	»	»
Pământ	»	»	1.0000	»	»
Marte	»	»	1.5237	»	»
Jupiter	»	»	5.2028	»	»
Saturn	»	»	9.5389	„	„
Uran	„	»	19.1833	»	„
Neptun	„	»	30.0551	»	»

atunci tabloul precedent, al corpurilor cometare periodice, devine estrem de interesant. El ne spune anume, că primele 14 comete se avântă dela Soare până la Jupiter, una dela Soare la Saturn și trei de la Soare până dincolo de Neptun. Deci afară de forța decisivă a Soarelui, mai are colosală influență și uriașul sistemului solar, Jupiter, despre care se admite, că el a capturat pe toate cele 14. (Un exemplu eclatant a oferit și cometa Lexell).

(Va urma.)

meg a magyart« frumoasa *rugăciune* a fiecărui maghiar«....

Rugăciunile aceste ale d-lui vicar al Maramureşului, dau exemplu. Dascălii au început a propune ungureşte, de pe când nici habar nu aveam de »lex Apponyi«. Apoi strohmanul D-sale preotul din Vad »Ladislau Ioody« lăudase pe Berzeviczy pentru.... »cine nu ştie ungureşte nu-i om«. La desbaterea »legei Apponyi« la congregaţia din Sigetul-M. d-l vicar cu glas echivoc vorbi, nu contra legei, ci îşi apărase patriotismul, »că sunt silit să fiu contra, fiind contra legi *superiorii mei bisericeşti*“... D-l vicar e membru la »Szilágyi István kör«, care are de scop cultivarea literaturei şi-a spiritului maghiar. Prodigiositatea literară ungurească a D-sale se poate ceti în »fiţuicile« edate de Berger şi Sichermann.

Incăpăţinarea D-sale a oprit pelerinajul la Bucureşti.... pentrucă se apără Măria Sa.... »nu s'a făcut cucuruzul şi păsula«... Tot din aceasta cauză a împiedecat punerea la cale a unei demonstraţii din partea dascălilor contra legei Apponyi.

Lăţirea culturei ungureşti a aflat în vicariul Maramureşului protector. Până şi la »băeţii« din alumneul Asociaţiunei le inspiră dragoste şi respect pentru limba maghiară: »Beszéljetek magyarul. Kossuth éraban élünk«. Până alţii se năzuesc, ca să asigure caracterul românesc al şcoalei, d-l vicar nu-şi bate capul cu şcoalele confesionale. La lăţirea şcoalelor de stat dă mână de ajutor. In Leordina a »închiriat« pentru scopul şcoalei de stat şi a dascălului de stat o parte a »casei parochiale« şi a intravilanului şcoalei confesionale. Părerea cercurilor »clerului«, care emanează dela d-sa, e »că ne trebue şcoală de stat, pentrucă şcolile confesionale nu fac nici o ispravă«... Işi recunosc neputinţa pe teren cultural. In săptămâna trecută a fost d-l vicar în deputaţie la Apponyi, ca să-i mulţumească darul de 150 şcoli de stat şi 30 kisdedóvoda, pentru Maramurăş.

Pe teren administrativ-politic încă a adus jerfă, căci a oprit pe preoţi de a se amesteca în treburi »lumeşti«... Popa-i »sufletelnic«, el are chemarea de a pregăti calea spre »raiu«. Dacă ţăranul piere, e treaba lui. Nu văd, că poporul îi ţine de autori morali ai tuturor năcazurilor. Poporul le explică nepăsarea rece astfel „*qui tacet, consentire videtur*“... Şi aşa încrederea li-i în »congruă«. Primesc deja »simbria complicelui« dela administraţie. Mulţi câte 500—600 fl. plus onorariul pentru propunerea religiunei la şcoala de stat. In urma cutremurului din Săcel, iată unde a ajuns biserica....

(Va urma.)

Complicaţiunile în Orient.

Ziarul sârbesc »Pravda« publică un interview avut cu ministrul de externe Milovanovici, cu privire la călătoria făcută în străinătate. Ministrul este convins, că *guvernele europene recunosc exigenţele Serbiei*, cari revindică parte din Bosnia şi Herţegovina, pentru ca Serbia să fie unită cu Muntenegrul, iar Austria despărţită de Sandjac. Chestiunea de pace sau războiu depinde de atitudinea Austriei faţă de interesele naţionale constituţionale şi economice ale statelor balcanice. Se poate declara cu siguranţă, că anexarea în cazul când o conferenţă a puterilor nu se va ţine, nu va fi recunoscută.

*

»Frankfurter Zeitung« primeşte din Constantinopol ştirea că comitetul de boicotare a mărfurilor străine din Turcia a ameninţat că va boicota şi mărfurile germane, în cazul când Germania va mai permite ca negustorii austriaci să-şi transporte mărfurile sub pavilion german în Constantinopol.

STIRILE ZILEI.

— 26 Noemvrie v.

Studenţi români eliminaţi. Direcţiunea gimnaziului de stat din Elisabetopole a eliminat 5 studenţi români, cari în 11 Oct. n. după ce şi-au petrecut în mai multe restaurante din oraş »manifestând contra Maghiarilor« au znopit în bătăi pe un meseriaş, care mergea »liniştit« spre casă. Autorităţile i-au judecat pe cei 5 tineri la 3 zile închisoare şi 20 coroane pedeapsă în bani, iar direcţiunea i-a eliminat. Ministrul de culte şi instrucţie publică, ca ultimă instanţă, a aprobat sentinţa direcţiunei şcolare. Ar face bine unul din cetitorii ziarului nostru din Elisabetopole să ne trimită nişte date *autentice* cu privire la păţania studenţilor români.

Manifestaţii făcute deputatului aromân Dr. Mişea. Sâmbătă seara, 8 Noemvrie v. pe la oarele 2 a. l. t. de noapte, a sosit în Bitolia deputatul Dr. Mişea, venit cu trăsura din Coriţa. In trăsură se mai afla însoţit şi de mutesariful din Coriţa, care şi el a fost ales deputat la Adana (Asia). O mare parte din prietini i-au eşit întru întâmpinare la o mare distanţă afară din oraş. Românii din Bitolia, cum şi toţi prietinii şi cunoscuţii lui musulmani s'au grăbit a veni să-i ureze bun sosit şi să-l felicite pentru reuşită.

Luni în 17 c. d-l Dr. Mişea a plecat din Bitolia la Constantinopol. El a fost însoţit la gară de o mare mulţime de Români cum şi de elevii cursului superior, cari în entuziasmul lor juvenil au ţinut a sărbători după cum merită momentul acela. S'au oferit d-lui deputat mai multe frumoase buchete de flori naturale, iar d-ra Potamianu în numele d-nelor române a ţinut o alocuţiune patriotică. D-l deputat, a mulţumit spunând că e conştient de datoria lui sacră către neam, datorie pentru care a dat probe că e în stare a-şi sacrifica şi viaţa. Un măreţ moment a fost când trenul s'a pus în mişcare. Cu două minute înainte, corul liceului a intonat sub conducerea d-lui maestru Caranica într'un ton puternic şi plin de bărbăţie »Pe steagul nostru e scris unire«. Corul cânta pe când trenul s'a pus în mişcare, şi o mulţime de aplauze, de urale şi de strigăte de »Trăiască deputatul român« a mişcat pe toţi până la lacrimi. La gară au fost prezenţi între alţi d-l inspector N. Tacit în mijlocul întregului personal didactic dela liceu şi dela şcoala normală de fete, reprezentanţii comunităţii, ai isnafurilor româneşti, reprezentanţii Ligei, ajutantul Valiului, şeful poliţiei, comandantul jandarmeriei şi alţi mulţi prietini personali ai d-lui Dr. Mişea.

Novelele lui Sadoveanu în nemţeşte. D-şoara Eleonora Boreia, profesoară la internutul Asociaţiunei din Sibiiu a tradus în limba germană o parte din povestirile lui Sadoveanu cari au şi apărut de curând într'un număr din »Reklam universal bibliotek« cu o prefaţă de d-l Gustav Weigand profesor universitar la Lipsca. Tot d-şoara El. Borcia a mai tradus pentru această bibliotecă şi »Moara cu noroc« a lui Slavici, dând prilej lumii străine de a cunoaşte operele unora din cei mai buni scriitori ai noştri.

Când şi cât se bea în Ungaria. Multă ilaritate a produs în şedinţa de Sâmbătă a dietei un pasagiu din discursul dep. V. Goldiş rostit la poziţiunea budgetară de 1000 cor. propusă pentru combaterea alcoolismului în Ungaria. Pentru a arăta în ce măsură înspăimântătoare se consumă alcoolul în Ungaria şi pentru a ridiculiza suma bagatelă votată pentru combaterea alcoolizmului, dep. Goldiş a zis următoarele:

»De fapt la noi, poate ca în nici o parte din întreaga lume nu se pot aplica mai bine cuvintele lui Bungo, care zice, că oamenii beau când se întâlnesc şi beau când se despart. Ei beau, când sunt flămânzi, ca să-şi stâmpere foamea, beau când au mâncat bine, ca să-şi facă poftă de mâncare. Beau, când e frig, ca să se încălzească şi beau când le e cald ca să se răcorească. Beau, când sunt somnuroşi, ca să rămână treji şi beau când nu pot dormi, ca să poată dormi. Ei beau când sunt trişti, beau când sunt veseli, beau la botezuri şi beau la pomană...«

Mahomedani în armata muntenegreană. Din Scutari se anunţă, că autorităţile din Antivari şi Potgorit au reuşit să înduplece populaţia mahomedană la serviciul militar. Mahomedanii din Dulcigno au declarat însă că mai bine emigrează cu toţii decât să fie supuşi serviciului militar.

Dreptul de vot al femeilor în Anglia. Din Londra se anunţă că cancelarul imperiului a ţinut, la adunarea feministelor din Londra un discurs, în care a declarat, că cu ocazia reformei electorale, se va da şi femeilor drept de vot în Anglia.

Colera în Rusia. »National Zeitung« din Berlin află că deşi e iarnă, colera tot n'a încetat în Petersburg. S'a dovedit că vina e a administraţiei oraşului. Nu e canalizare ca lumea pentru apă. Filtrurile nu pot da apă de ajuns, aşa că mare parte din locuitori beau apă din Neva. Curţile sunt foarte necurate, de asemenea latrinele şi gropile de lături. Ori ce măsuri ale serviciului sanitar rămân pe hârtie, căci primăria nu sileşte pe locuitori a le urma. Comisia sanitară e de părere, că colera va rămânea pe totdeauna în capitală.

Concertul societăţii filarmonice. Societatea filarmonică aranjează sub conducerea d lui Max Krause în 10 Decemvrie un concert în sala Redutei orăşeneşti cu următorul program: 1. L. v. Beethoven Simfonia a VI-a F-dur, Pastorală. 2. R. Wagner: Preludiu la »Tristan şi Isolde. (1 executare.) 3. Tr. Liszt: II. Poloneza E-dur, instrumentată de Müller-Berghaus (1 executare) Inceputul la 8 oare seara. Vânzarea de bilete în librăria H. Zeidner.

Reuniunea femeilor izraelite din loc va aranja în 9 Ianuarie n. 1909 petrecerea de sară »Eldorado« în sala Redutei orăşeneşti. Se promite a fi ceva interesant.

Parlamentul otoman. După cum se anunţă din Constantinopol parlamentul otoman se va deschide în 14 Dec. Cu toate acestea până în prezent nu s'au ales decât d'abia 140 de deputaţi, din 241 cât ar trebui ca să fie aleşi. Ceia ce este mai curios însă, este faptul, că în unele sangiacuri nu s'a făcut încă statistica, ca să se ştie câţi locuitori sunt şi deci câţi deputaţi se vor alege

Populaţia Macedoniei. După ultima statistică făcută populaţiunea Macedoniei este de 3,700,000 de suflete.

Rectificare. In titlul corespondenţei publicate pe pag. 1 a numărului nostru de eri despre alegerea congregaţională în comuna Zlagna s'a strecurat o eroare, tipărindu-se greşit în loc de *„în comuna Zlagna“* — »în comitatul Zlagna.«

La Librăria »Gazetei« au sosit *Călindarul Block* ediţiunea Socec preţul cor. 1·40 plus porto recomandat 55 bani.

„Dincolo de hotare“ de Radu D. Rossetti cuprinzând note din călătorie preţul cor. 2·50 plus 10 bani porto.

Nr. 21—24 din *Biblioteca enciclopedică Socec* cuprinzând »Calendarul Literar şi Artistic« pe anul 1909 preţul cor. 1 plus 10 bani porto.

Apel.

Se apropie Sărbătorile Crăciunului; ca de obiceiu Reuniunea femeilor române dorind să ajutoreze fetiţele sărace dela şcoalele noastre elementare cu îmbrăcăminte, ia pe calea aceasta iniţiativa unei colecte, rugând pe toţi binevoitorii săracilor, să contribuiască cu obolul lor la această faptă umană de binefacere. Ofrandele binevoitoare se vor primi de către preşedinta Reuniunei *Maria B. Baiulescu*, Târgul Grâului Nr. 5 până la *terminul de 6/19 Decemvrie a. c.* Pentru înlesnirea On. public locuitor în suburbii vor încassa şi membrele din comitet d-na *Maria D. Lupan* pentru Scheiu şi d-na *Maria Maximilian* pentru Braşovechiu, unde va urma şi colectarea prin case în cazul necesar.

Braşov. 20 Noemvrie 1908. *Maria B. Baiulescu*, preşedinta Reun. fem. rom. din Braşov.

Cărţi noi.

In institutul de arte grafice *„Minerva“* au apărut următoarele cărţi frumoase:

Ludovic Dauş, „Iluzii“ roman 1.50 coroane

Ion Bârseanul: „Dor pustiu“. C. 1·50

N. Dunăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Preţul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schiţe, Amintiri“. Preţul cor. 2. —.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Preţul cor. 1 50.

Guy de Maupassant. „O viaţă“ (umilul adevăr) traducere de *Em. Gârleanu.* Preţul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Preţul cor. 1·—.

Calon Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1·50.

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Oh peri şi suflete“. Cor. 1 50.

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Preţul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbuşite“ ediţia II. Preţul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume“, ediţie nouă. Cor. 1·50.

Se pot procura şi prin librăria „Gazetei Transilvaniei“ în Braşov şi a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Cărţi nouă sosite la »Librăria Gazetei«:

Din colecţiunea C. Sfetea au sosit 4 numeri.

No. 1 Alexandri »Despot-Vodă« 1 cor. 10 porto.

No. 2 Mihail Eminescu »Proza« 1 cor. 10 porto.

No. 3 C. Negruzzi »Poezii şi Teatru« 1 cor. 10 porto.

No. 4 Ioan Sandulescu »Poezia lirică« 2 cor. 10 porto.

ULTIME ŞTIRI.

Petersburg, 9 Decemvrie. Ziarul „Vecser“ comunică din isvor demn de încredere următoarele cu privire la punctul de vedere al Rusiei în cestiunea balcanică: Rusia nu pledează nici direct nici indirect pentru un aranjament special între Austria şi Turcia. Iswolsky nu a dat nici-odată în numele Rusiei consimţământul la anexarea Bosniei. Rusia stăruie că cestiunea bosniacă este internaţională şi că nu poate fi deslegată decât cu consimţirea tuturor semnatarilor tratatului de Berlin. Puterile triplei înţelegeri şi Italia împărtăşesc acest mod de a vedea. In cazul când puterile ar recunoaşte prin conferinţa proiectată faptul împlinit al anexiunii, *Rusia va cere ca condiţiune a consimţirii sale compensaţii pentra statele balcanice interesate.* Rusia este pentru unirea statelor balcanice tinzând la o apropiere cu Turcia. Rusia consideră situaţiunea diplomatică a Austro-Ungariei destul de grea. Rusia vede, că cel mai bun expedient pentru Austro-Ungaria este de a se supune unei conferinţe. Rusia recomandă în mod urgent Serbiei şi Muntenegrului raţiune şi calm, de oarece Rusia nu se va lăsa în favoarea lor să fie târâtă la un războiu.

Roma, 9 Dec. Presa italiană vorbind despre noua politică inaugurată în Italia spun, că cele ce s'au petrecut zilele acestea în camera din Roma nu privesc numai situaţia unui ministru sau a unui combinat. *E vorba ca Italia să găsească un astfel de aliat, care să o ajute în apărarea intereselor sale morale şi materiale.* Miniştrii vin şi se duc, Italia însă rămâne. Şi Italia trebue să-şi ocupe locul, care i-se cuvine în concertul statelor europene. Ea nu vrea să fie instrumentul orb al intereselor austriace. Vrea să-şi lămurească odată pentru totdeauna situaţia faţă de acest stat.

Petersburg, 9 Dec. De câteva zile colera ia din nou extensiune; săptămâna trecută s'au înregistrat peste 20 cazuri zilnice de coleră.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

La tipografia şi librăria A. Mureşianu
se află de vêndare următórele:
Cărţi literare âpărute din ediţia „Minerva, Bucuresci.

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, preţul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ preţul 1.50 cor.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorióră pentru tinerime, localisată după nemţesce. 193 pag. . Preţul cor. 1.50

Vasilie Pop, „Domniţa Viorica“ roman. Preţul 2 cor. (plus porto banĭ) 20

M. Salodeanu. „Floarea Ofilită“, roman. Preţul 2 cor. (plus porto banĭ) 20

Ştefan Iosif, „Credinţe.“ Poesii à cor. 1.50

Em. Gârleanu Emilgar, „Bătrânii“, schiţe din viéţa boerilor moldovenĭ 1.50

Eugeniu Boureanul. „Povestirĭ din copilărie“. Preţul à . . . cor. 1.50

Vasilie C. Osvadă, „Băncile poporale din România“ cu un adaus informativ. Preţul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1 05

Ion Manolache-Holda. Feţe, *portrete schiţe şi nuvele*, ediţie 1. 316 pag. Preţul Lei 1·50

Il. Chendi. „Fragmente“. Un şir de interesante articole (informaţiunĭ literare), şi sunt o continuare a volumelor „Preludii“ şi „Foiletóne“ scrise. 246 pag. Preţul . . . . Lei 2.50

Vasilie C. Osvadă. „Legea Tovărăşiilor“. Preţul —50 cor. (plus porto 5 b.) . . . . —·55

N. N. Beldiceanu. „Chipurĭ de a Mahala“ Conţine 305 pag. Preţul cor., 1.50

M. Eminescu, Poesii postume“, ediţie nouĕ, 263 pag. cu note. Preţul c. 1.50

Din »*Biblioteca Minervei*« (cea nouă), au apărut pana acuma (preţul unui număr 30 banĭ) 9 numeri ş. a.:

Nr. 1: cuprinde „Duduia Margareta“ de Sadoveanu.

Nr. 2: „Guvernatorul“ de Sandu Aldea.

Nr. 3: „Nuvele“ de Andreiew, trad. de Sandu-Aldea.

Nr. 4: „Carmen“, povestire de Prosper Mérimée, trad. de R. Batug.

Nr. 5: „Proza Literară“ de Eminescu.

Nr. 6: „Poezii Postume“ de Robeanu cu o prefaţă de Iorga.

Nr. 7: „Scrisori din moara mea“, după Daudet, de Paucieles.

Nr. 8: »Istoria vieţei mele“ de Văsnev.

Nr. 9: „Spiru Calin“, de Slavici.